

NACZELNE DOWODZTWO / SZTAB GENERALNY /

Warszawa, dn. 13. października 19.

Nr. 45818/IV.

S c i ś l e t a j n e .

D o

MINISTERSTWA SPRAW WOJSKOWYCH

/:Departament Artyleryjski:/

w W a r s z a w i e .

Na tamt. pismo Nr. 2572 II. donosi się:

Według planu przebrojenia/Nr. 38640/IV.:/ przystąpiło Nacz. Dow. w porozumieniu z M. S. Wojsk. jeszcze w czerwcu do przebrojenia frontu Litewsko Białoruskiego.-

Mimo usilnych starań ze strony Nacz. Dow. i dow. frontu jest ujednostajnienie uzbrojenia na tym froncie dotąd nieprzeprowadzonym z następujących powodów:

- a./ brak karabinków krótkich francuskich dla K. K. M. i komp techn.,
- b./ brak żódek do naboju franc. mimo wyrobu tychże w Wilnie
- c./ poszczególne dywizje zajmowały odcinki ogromnych rozmiarów, a oddziały z powodu akcji były często przemieszczane,
- d./ prawie bezustanna akcja bojowa przeszkadzała przebrojeniu oddziałów, biorących w niej udział, a szczupłość sił nie pozwalała na wyciągnięcie oddziałów z linii celem przebrojenia ich,
- e./ trudności komunikacyjne na kolejach szeroko torowych / 1 - 2 pociągów na tydzień / spowodowały ogromne opóźnienie w dowozie i odtransportowywaniu broni,
- f./ przez napływ ochotników do dyw. Lit. Białoruskich podwyższa się z dnia na dzień zapotrzebowanie na broń i opóźnia akcję przebrojenia,
- g./ przebrojenie 8. dyw. piechoty, którą miało przeprowadzić D. O. G. Warszawa, nie jest ukończonym, /:dyw. przybyła na front jeszcze z 2.100 kb. innych systemów, jak niżej:/,
- h./ poszczególne oddziały z kraju przybywają jeszcze

ciągle na front bez broni /:np. II/l.p.a.c.:/.

i./ K.M.Hotchkiss wysyłało M.S.Wojek. częściowo bez wózków i uprzęży, bez łuf zapasowych /:Nr. 50628/IV./, bez koców, potrzebnych do uprzęży /:Nr. 50626/IV.:/, bez skrzynek amunicyjnych /:warsztaty art. w Wilnie wyrabiają skrzynki do amunicji dla K.M.Hotchkiss bardzo odpowiadającej i pojedynczej konstrukcji i adaptują odpowiednie wózki do K.M.,

j./ przed przebrojeniem K.K.M. musi być cała obsługa wyszkolona przy K.M.Hotchkiss w tym celu stwarza się szkoly K.M.Hotchkiss w poszczególnych dywizjach, lecz jak wspomniano akcja bojowa nie pozwala jednak na szybkie wycofanie K.K.M. celem wyszkolenia ich,

k./ broń francuska została wysłana na front częściowo bez przyborów do konserwacji, bez części zapasowych /:w szczególności części zamka kb. i jak wspomniano łuf zapasowych do K.M.:/, bez narzędzi rusznikarskich, a smary do broni i oliwa do K.M. nie odpowiadają zupełnie pod względem jakości i ilości, smary są tak podłe, że nie można ich do niczego używać, jak do smarowania butów. - Ze wspomnianych braków wynika szybkie niszczenie broni, przez co koniecznym jest jej większy zapas w odnośnych magazynach,

l./ broń francuska okazała się w użyciu nieodpowiednią i co do wyrobu kiepską, sprężyny do podajników pękają, śrubki w zamkach wylatują i. t. d., a z powodu wspomnianych pod pkt. k/ wypada wielki procent broni nieużytecznej po każdej akcji bojowej. Żołnierz traci zaufanie do swej broni, czego skutkiem odciąganie odciąganie się od pobrania broni francuskiej i chęć zatrzymania, o ile się to da, dawnej broni,

m./ brak podręczników w języku polskim i brak przepisów, normujących komplety wyposażenia broni oraz brak ustalonej nomenklatury, powoduje komplikacje przy zapotrzebowaniach części zapasowych, przez co utrudnia zaopatrywanie oddziałów oraz ich wyszkolenie i obznajmienie z nową bronią,

n./ przebrojenie 3., 9. i 10 dyw. piechoty nie może być ukończone z powodu zupełnego braku krótkiej broni niemieckiej z powodu zaś braku krótkiej broni austr., nie można wcale przy-

stąpić do przebrojenia jazdy.-

Pod względem ilościowym przedstawia się przebrojenie dyw. na fr. Lit. Biały w broń francuską następująco:

Z końcem czerwca miano przebroić 3 dywizje na tym froncie /:1. i 2. Leg. i 1. Lit. Biały.:/. Licząc przeciętnie stan jednej dywizji na 12.000 ludzi, wypadaloby przebroić 36.000 ludzi.

W między czasie powstaje li tylko z ochotników 2. dyw. Lit. Biały. oraz baony zapasowe obu dyw. Lit. Biały., czyli, biorąc przeciętnie, trzeba bylo się liczyć z prze i uzbrojeniem 48.000 ludzi.

Jako pokrycie pierwszej akcji li tylko przebrojenia zapotrzebowano Nr. 20452/IV. - 21.214 fr. kb. 15 i 8.639 fr. kbk. 16.-

M. S. Wojsk. wysłało z tego tylko wspomnianą ilość fr. kb., kbk. z powodu braku nie wysłano wcale.

W miarę postępowania akcji przebrojenia i napływu ochotnika, zapotrzebowywano uzupełniająco 8.097 fr. kb. 15 i 3.196 fr. kbk. 16.-

Z chwila, gdy sytuacja operacyjna zezwoliła na rozpoczęcie przebrojenia na większą skalę /:uprzednio przebrajano z powodów przytoczonych pod pkt. 6. / d. / czasem nawet w czasie akcji, w każdym razie dorywczo i powolnie:/ zapotrzebowano

15.000 fr. kb. 15

4.000 fr. kbk. 16

jako bardzo pilne, mając wzgląd na ewentualne ponowne rozpoczęcie akcji na froncie.

M. S. Wojsk. mimo ponownej prośby i mimo dostatecznych za pasów /:Nr. 50453/IV.:/ wysłało dotąd tylko

3.491 fr. kb.-

W międzyczasie przybyła 8. dyw. piechoty z frontu Mazowieckiego, którą jak wspomniano pkt. 9. / miało przebroić przy należne D. O. G., wykazuje jeszcze 2.100 kb. innych systemów.-

Reasumując miano prze i uzbroić:

50.000 ludzi

zapotrzebowano dotąd

51.507 fr.kb.

Zapotrzebowano nadmiernie 1.000 kb.ze względów wyliczonych pod pkt.f./,k./,e./.

Odsyżanie broni do kraju napotyka na olbrzymie trudności, wyliczone powyżej oraz niezupeżnym zaspokojeniem przez M.S.Wojsk.zapotrzebowaniem dow.frontu.

Odeszłano w całości do kraju, jak doniesiono pismem Nr. 41852/IV.z dn.18/9 - 9.982 kb.innych systemów, a z rozkazu Naczelnego Wodza wydano na froncie organizacji strzelców nadniemeńskich

3.000 kb.a.1 niem.-

Jak doniesiono w odpisie Nr.41852/IV.rozkazano ponownie dow.fr.Lit.Biał.odszyść natychmiast uzyskaną z przezbrojenia broń.Podobnież i rzecz się ma z fr.K.M.-

Front Lit.Biał.miał do prze i uzbrojenia 64 K.K.M. tj.512 fr.K.M.-Jest to minimum, nie licząc baterji a 2 K.M.-

Dotąd wyszłano 222 fr.K.M., a zapotrzebowano uzupełniajaco 100 K.M.

razem 322 fr.K.M.-

Z powodów wyliczonych pod pkt.j./ napotyka przezbrojenie K.K.M.na jeszcze większe trudności, podobnież i odsyżanie K.M.innych systemów z przezbrojenia jest niezupeżnym, gdyż ze względu olbrzymią rozciągłość frontu jest liczba etapowych K.M.niewystarczającą, wobec tego jest koniecznem wyposażenie na niektórych odcinkach i piechoty w K.M.celem utrzymania linii, do czego będą w pierwszej linii użyte K.M.ros., a później ros.i przerobione na amunicję rosyjską.-

Otrzymują M.S.Wojsk.Dep.Art.i Kanc.osob.I.Wiceministra.

Za zgodność:

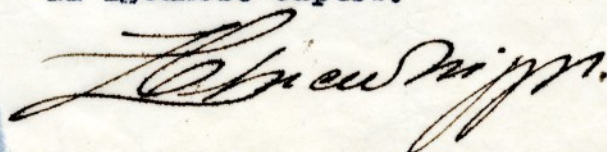
Zastępca Szefa Sztabu Generalnego

Szef Sekcji Artylerji:

/-/ J.MALCZEWSKI Pułkownik.

/-/ GERSTMANN Kapitan.

Za zgodność odpisu:

NACZELNE DOWÓDZTWO / SZTAB GENERALNY /

Warszawa, dn. 13. października 19.

Nr. 45818/IV.

T A J N E .

D o

Adjutantury Generalnej

Do wiadomości.-

Za zgodność:

Zastępca Szefa Sztabu Generalnego

Szef Sekcji Artylerji:

/-/ J. MALCZEWSKI Pułkownik.

[Handwritten signature]

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

Dz. 1735/91 dnia 17 X 1919 r.

złącz. Wydział.

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

446